

Sermaye stoku hesapları: Amortisman değerleri

Erol Taymaz

İktisat Bölümü

ODTÜ

Sermaye Stoku Hesaplama Yöntemleri Çalıştayı / 17 Mart 2007 / Ankara

Alternatifler

- Yatırımlar
- Amortismanlar (yıl içinde ayrılan toplam amortismanlar)
- Duran varlıklar (kredi teminatları, avanslar, mali ve menkul sabit kıymetler dahil)
- Çevirici güç (elektrikle çalışan motorlar)

Amortismanlar

- Tanım
- Yıllık İmalat Sanayii Anketleri'nde amortismanlar
 - 10-24 ve 25+
 - Makina, ulaşım araçları, bina/arsa

Amortismanlar

“Editing” işlemleri (22 yılda toplam 219690 gözlem)

- Boş gözlemler (48840 gözlem)
- “Hatalı” değerler
 - Negatif (0 gözlem)
 - Ani çıkış (önceki ve sonraki yılın değerlerinin iki katından fazla, 4072 gözlem)
 - Ani düşüş (önceki ve sonraki yılın değerlerinin yarısından az, 2689 gözlem)

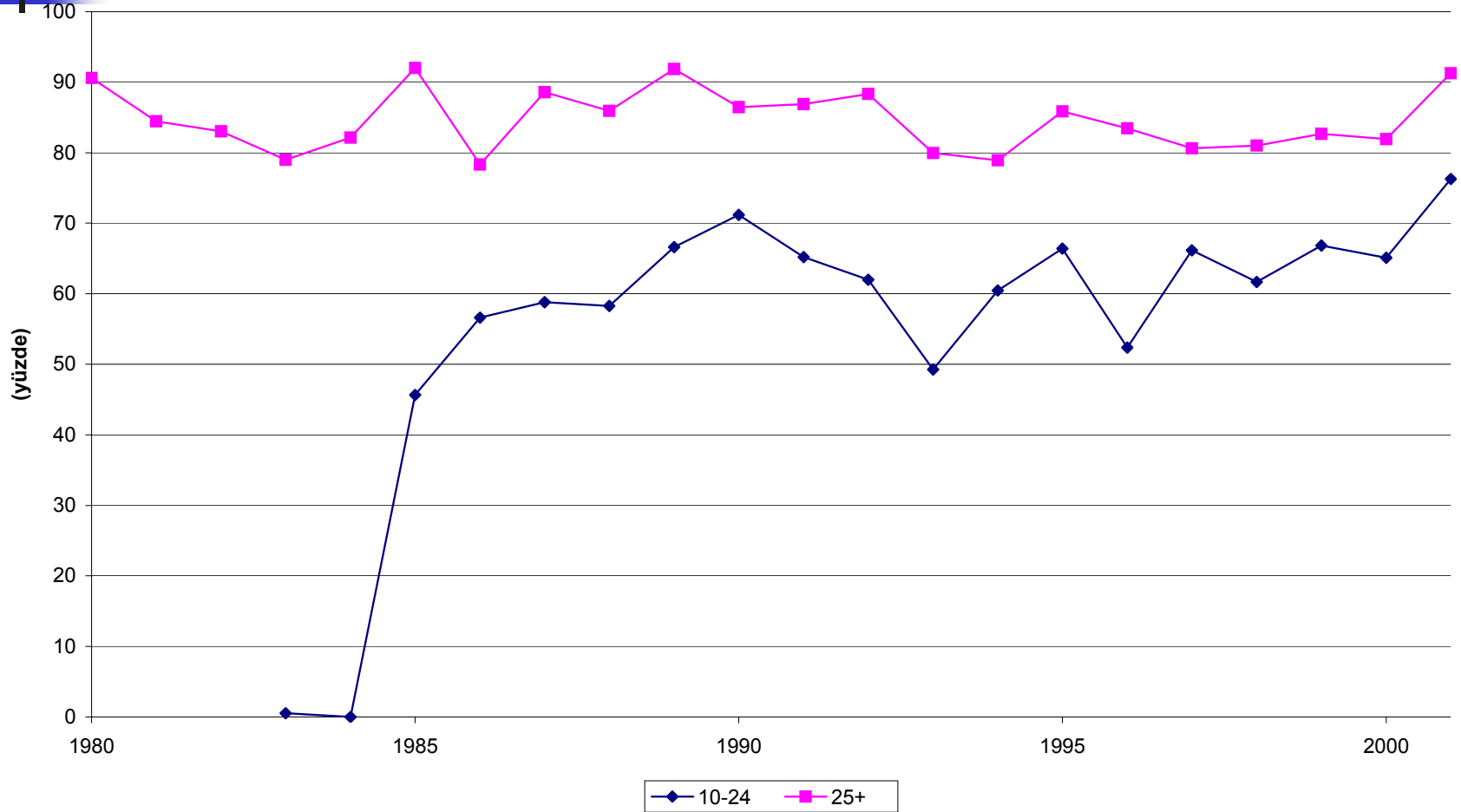
Amortismanlar

“Editing” işlemleri

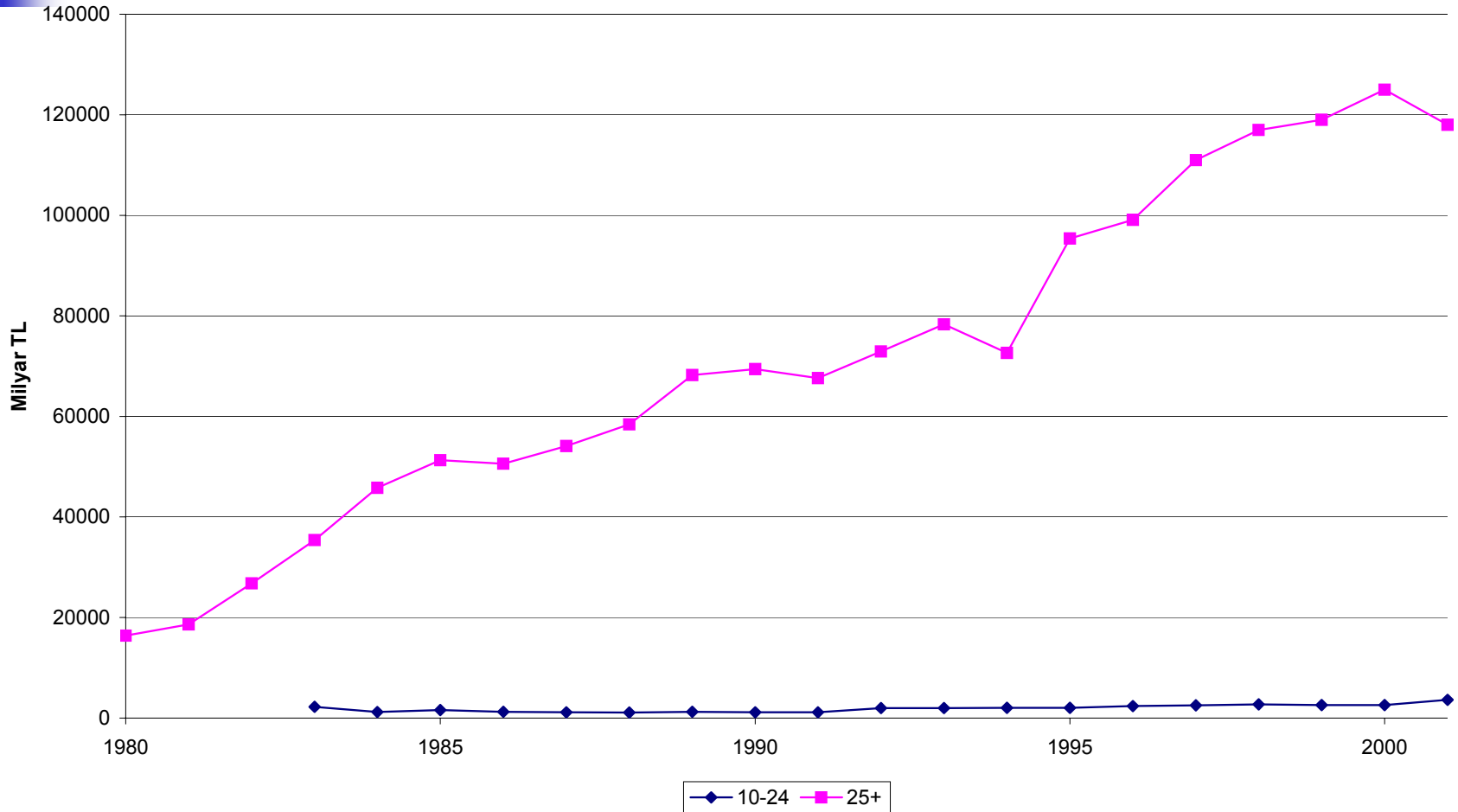
■ “Düzeltilmeler”

- Öncesinde ve sonrasında gözlem varsa, “interpolate” (35262 gözlem)
- En fazla üç yıl öncesinde veya sonrasında gözlem varsa, K/L oranına göre tahmin (11952 + 9209 gözlem)
- Firma/sektör K/L oranına göre tahmin (8188 gözlem)
- Sektör K/L oranına göre tahmin (14757 gözlem)

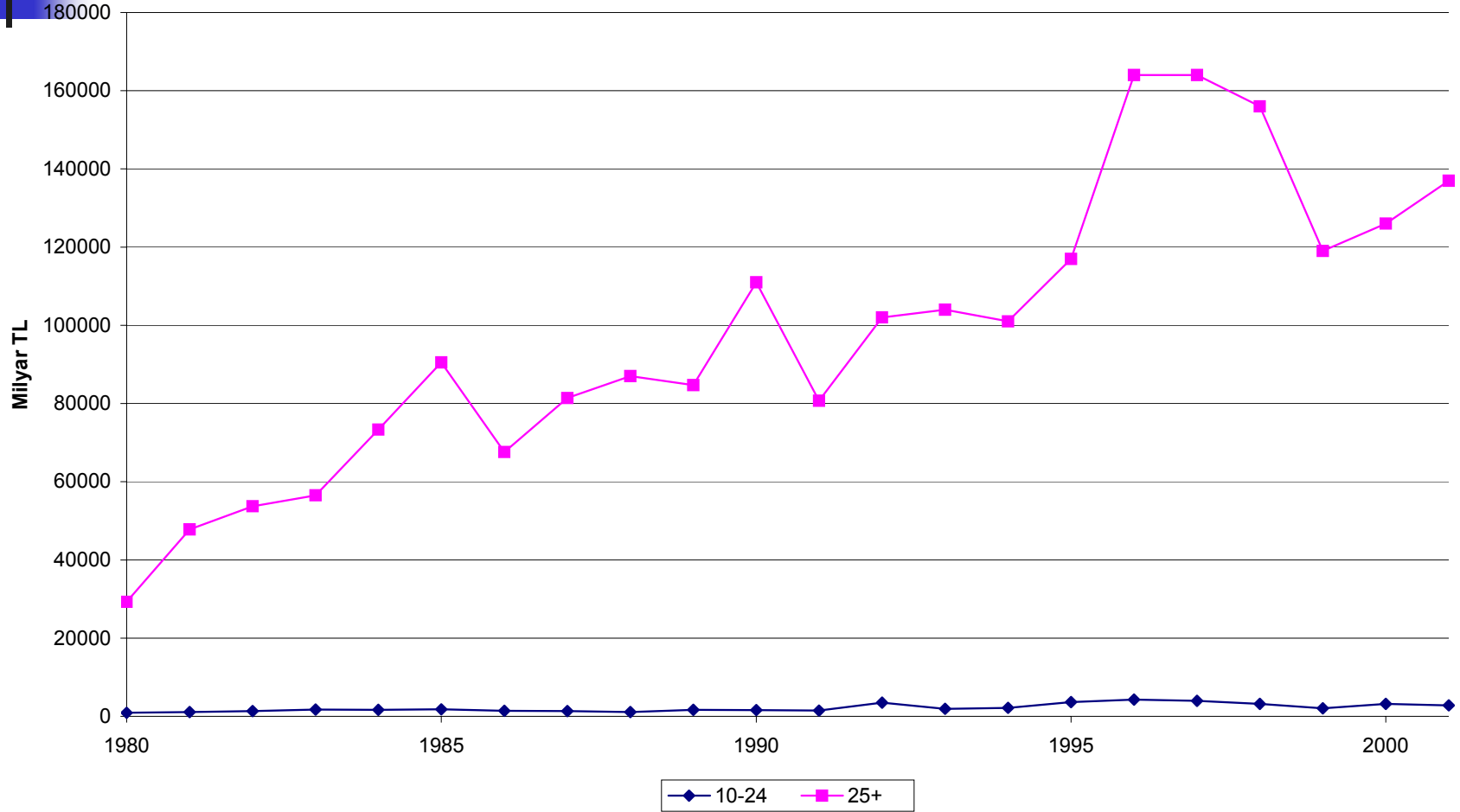
Edit edilmeyen deęer/toplam amortisman deęeri oranları

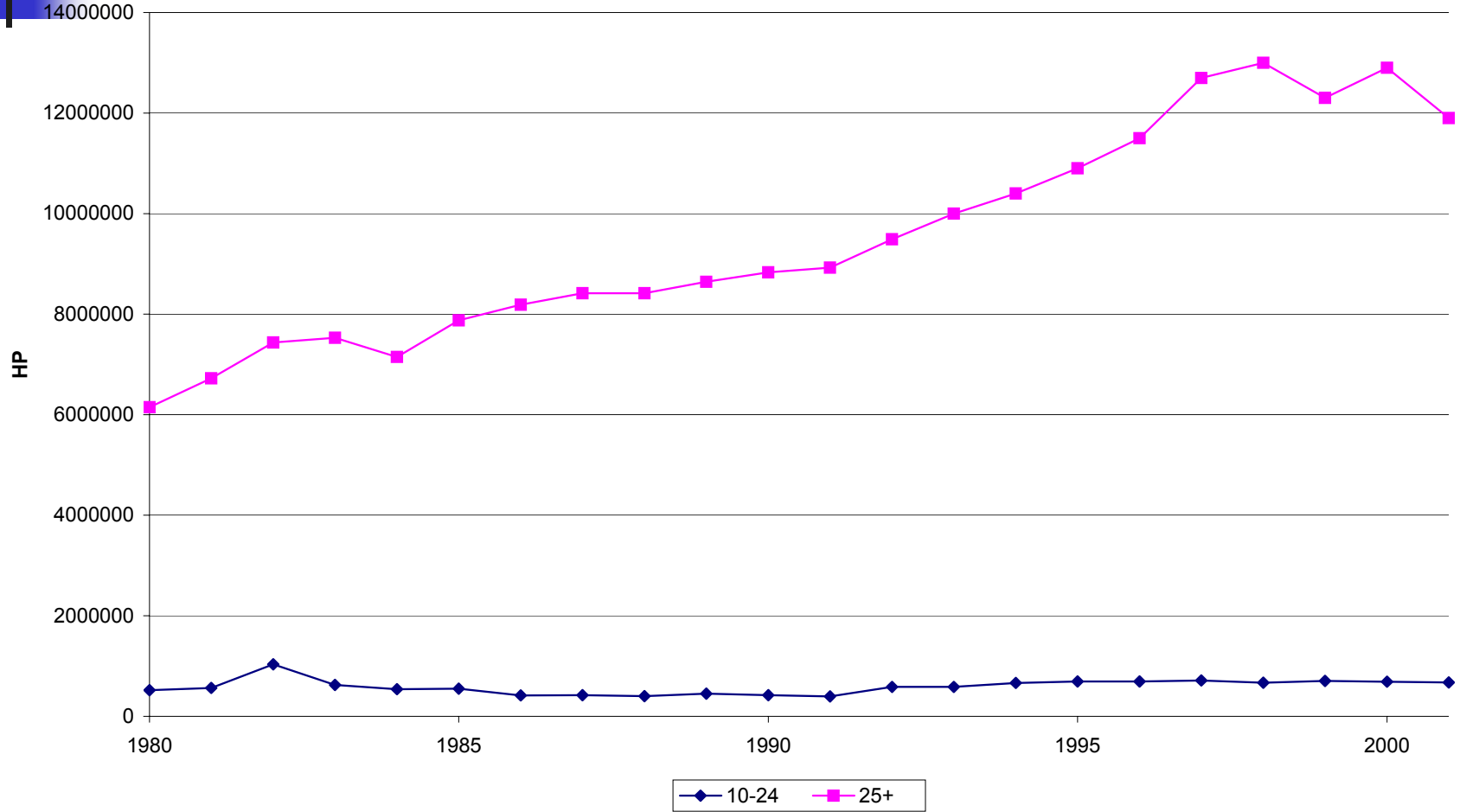
Reel amortisman değerleri (1994 fiyatlarıyla)

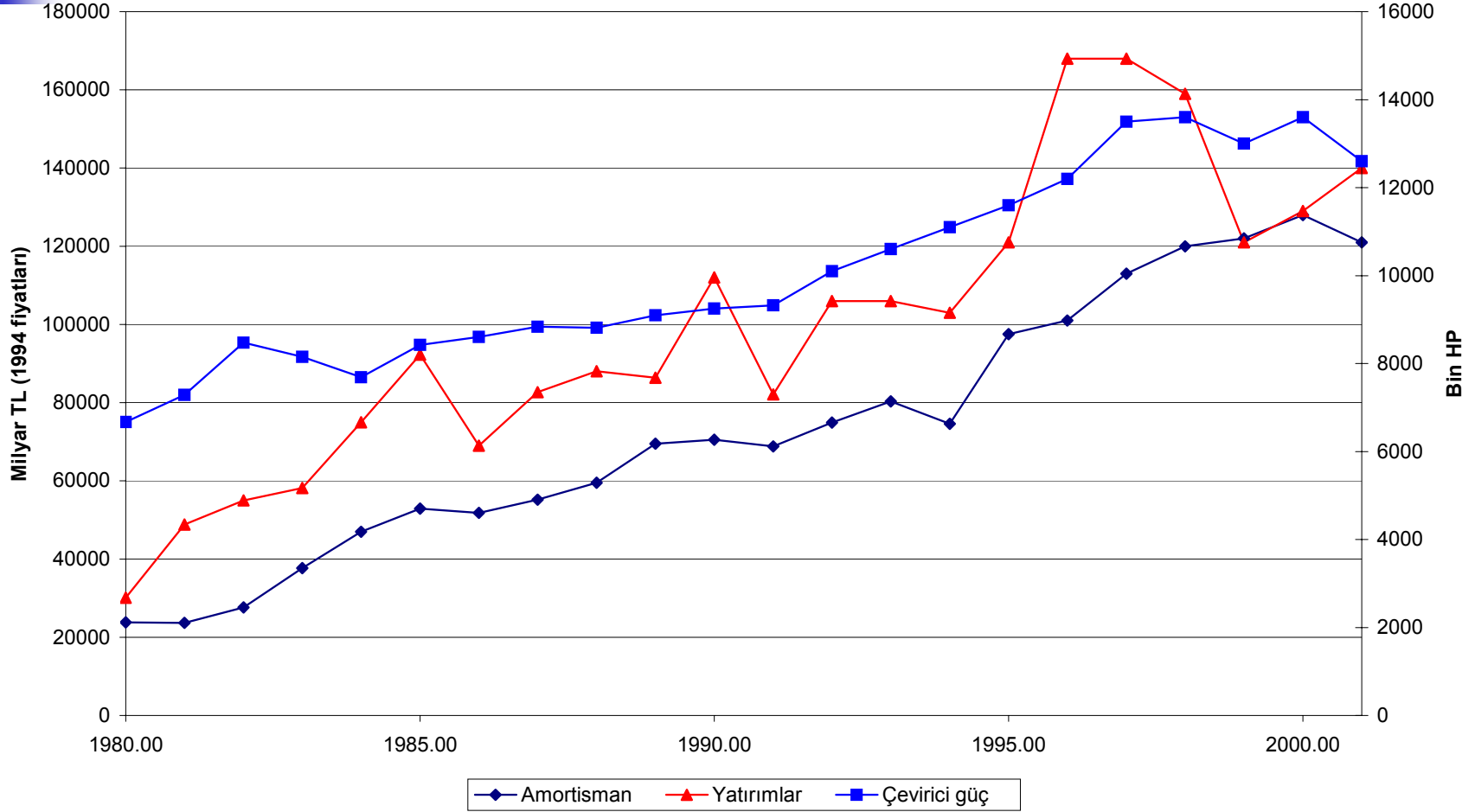
Reel yatırımları (1994 fiyatlarıyla)

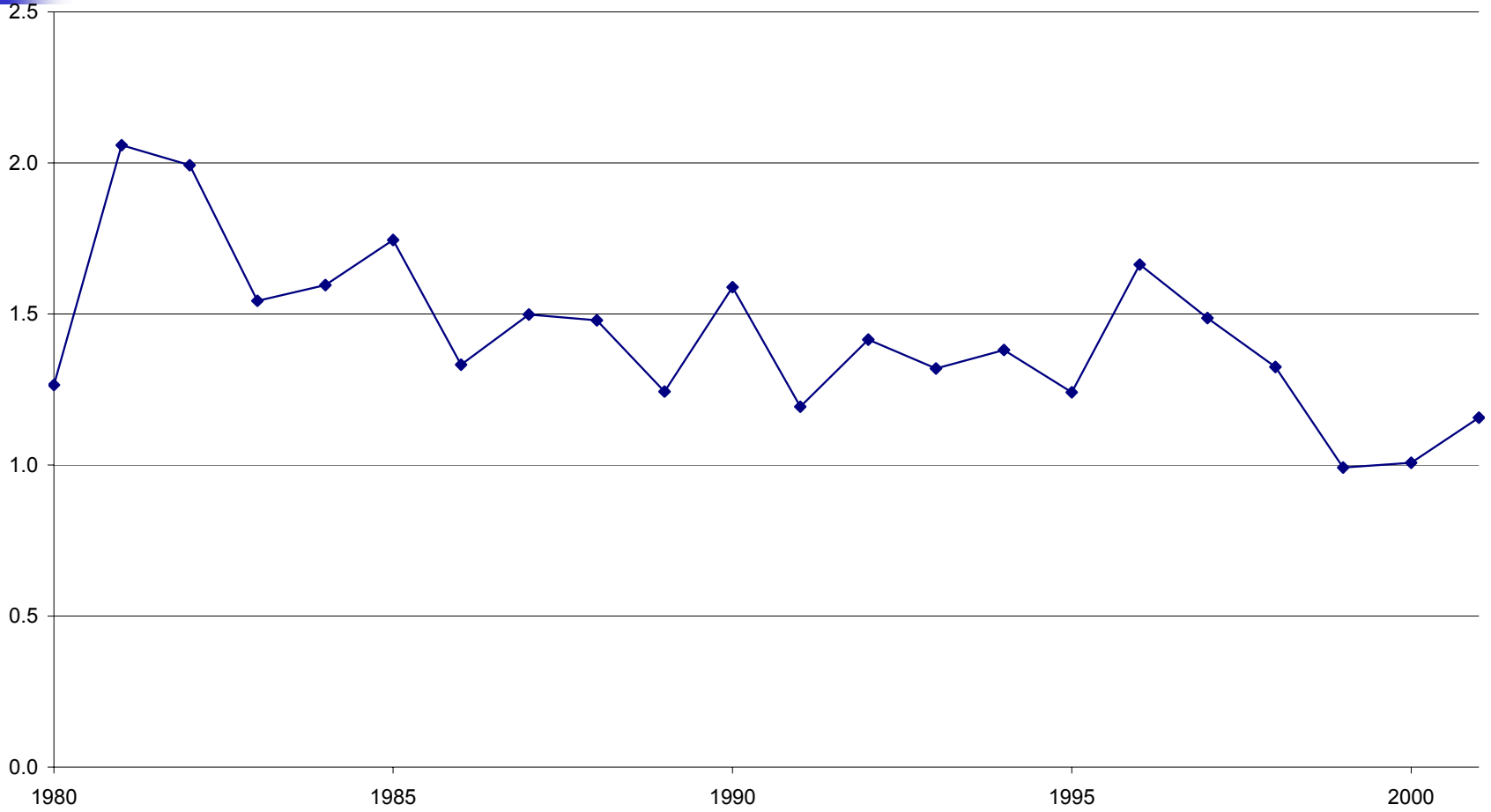
Toplam çevirici güç (HP)

Sermaye stok serileri

Yatırım/amortisman oranları

Stok/amortisman oranı

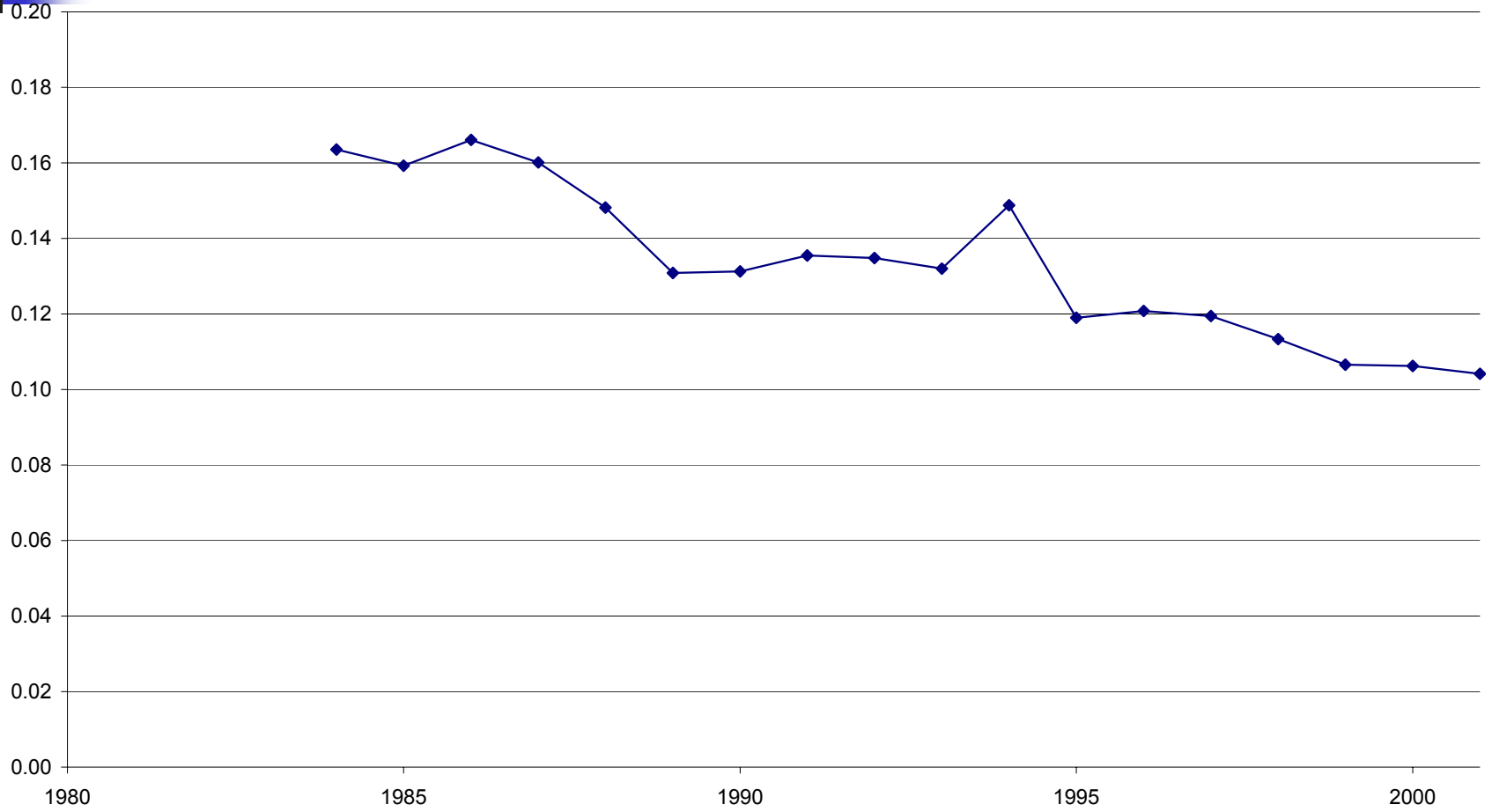
$$(I - D) / K = k \text{ (sermaye stoğu büyüme hızı)}$$

$$I/D - 1 = kK/D; K/D = (I/D - 1)/k$$

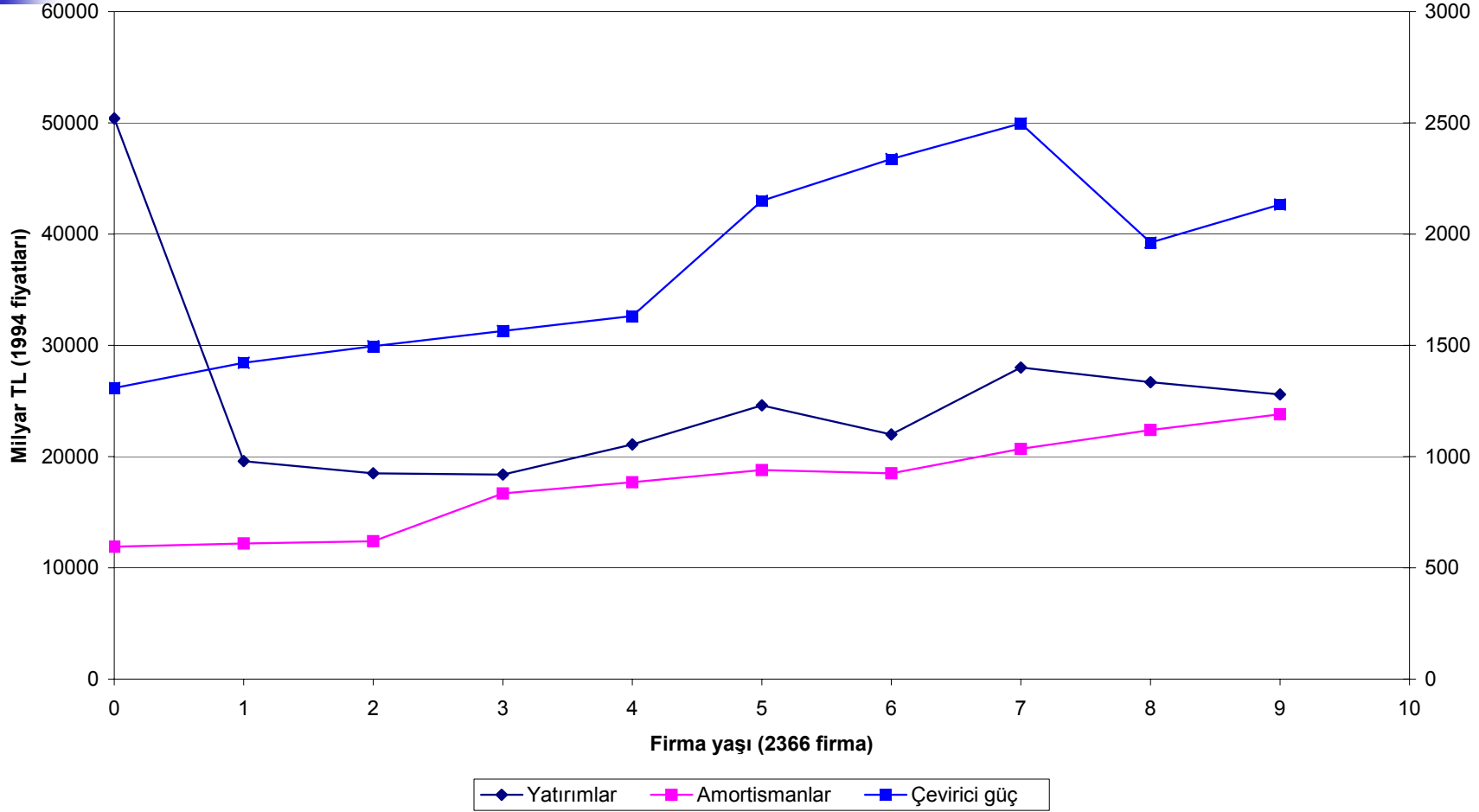
$$I/D = 1.5 \text{ ve } k = \% 5 \text{ ise}$$

$$K/D = 10$$

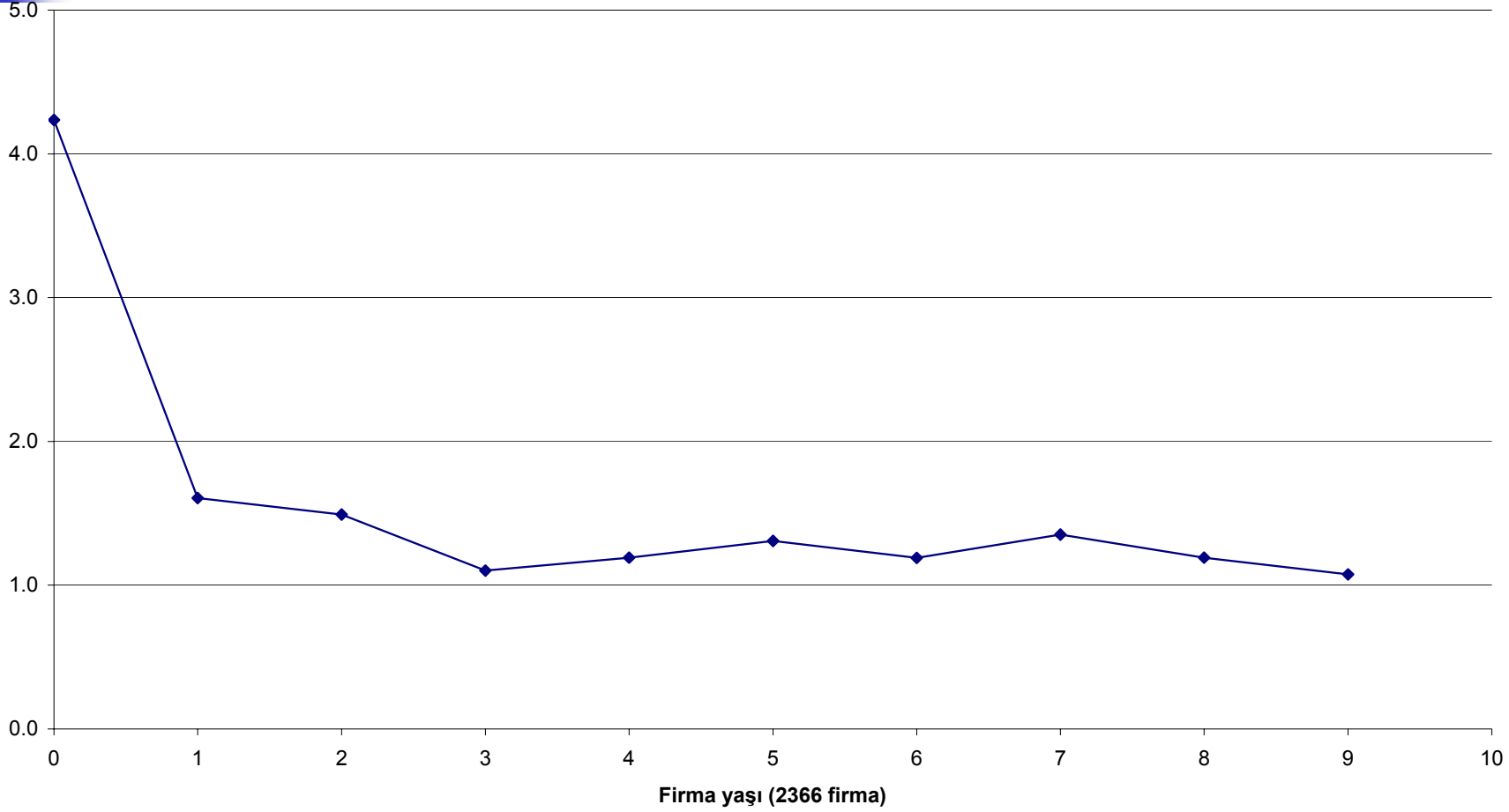
HP/amortisman oranları

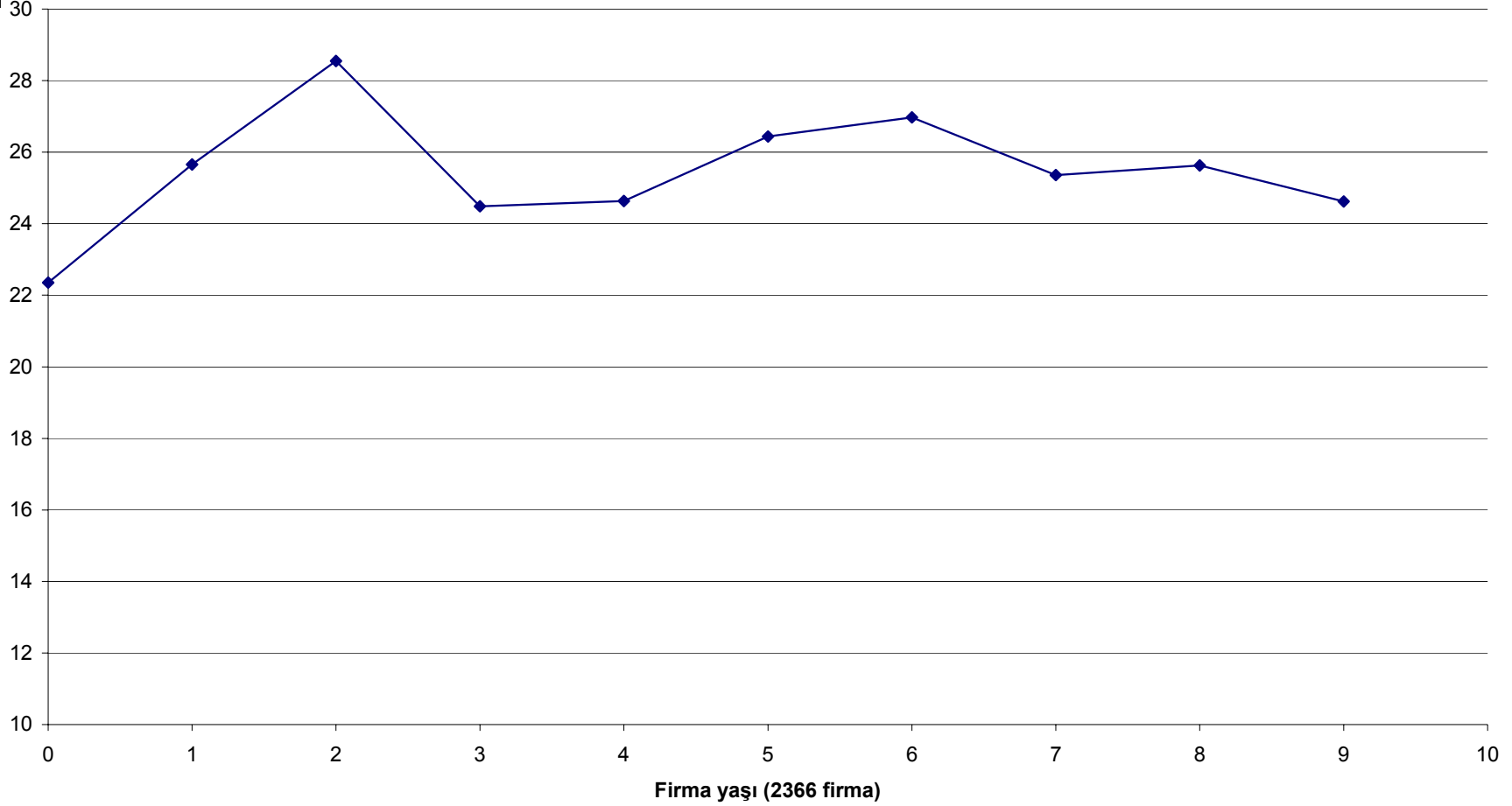
Firma yaşı ve sermaye stoğu

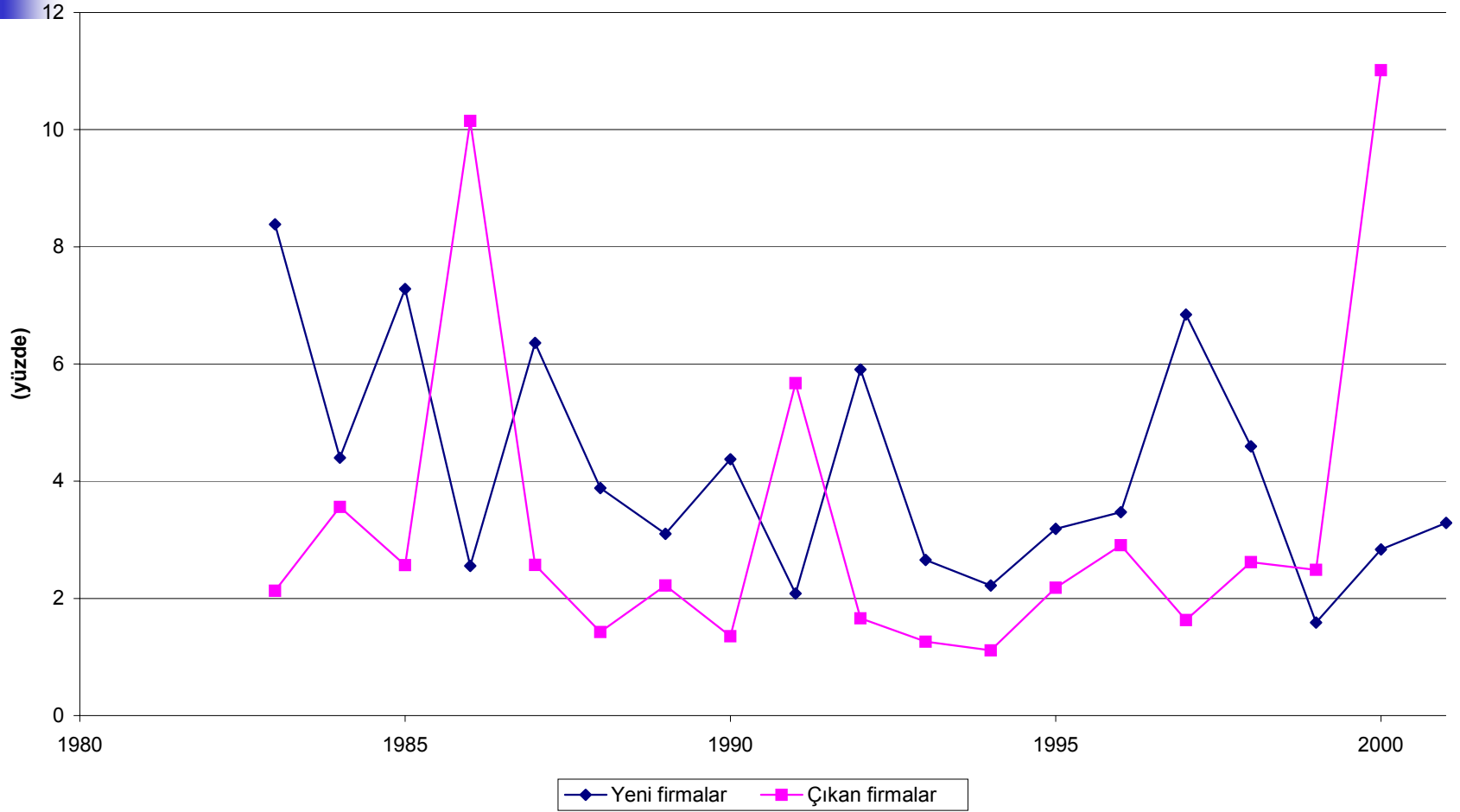
Yatırım/amortisman oranı

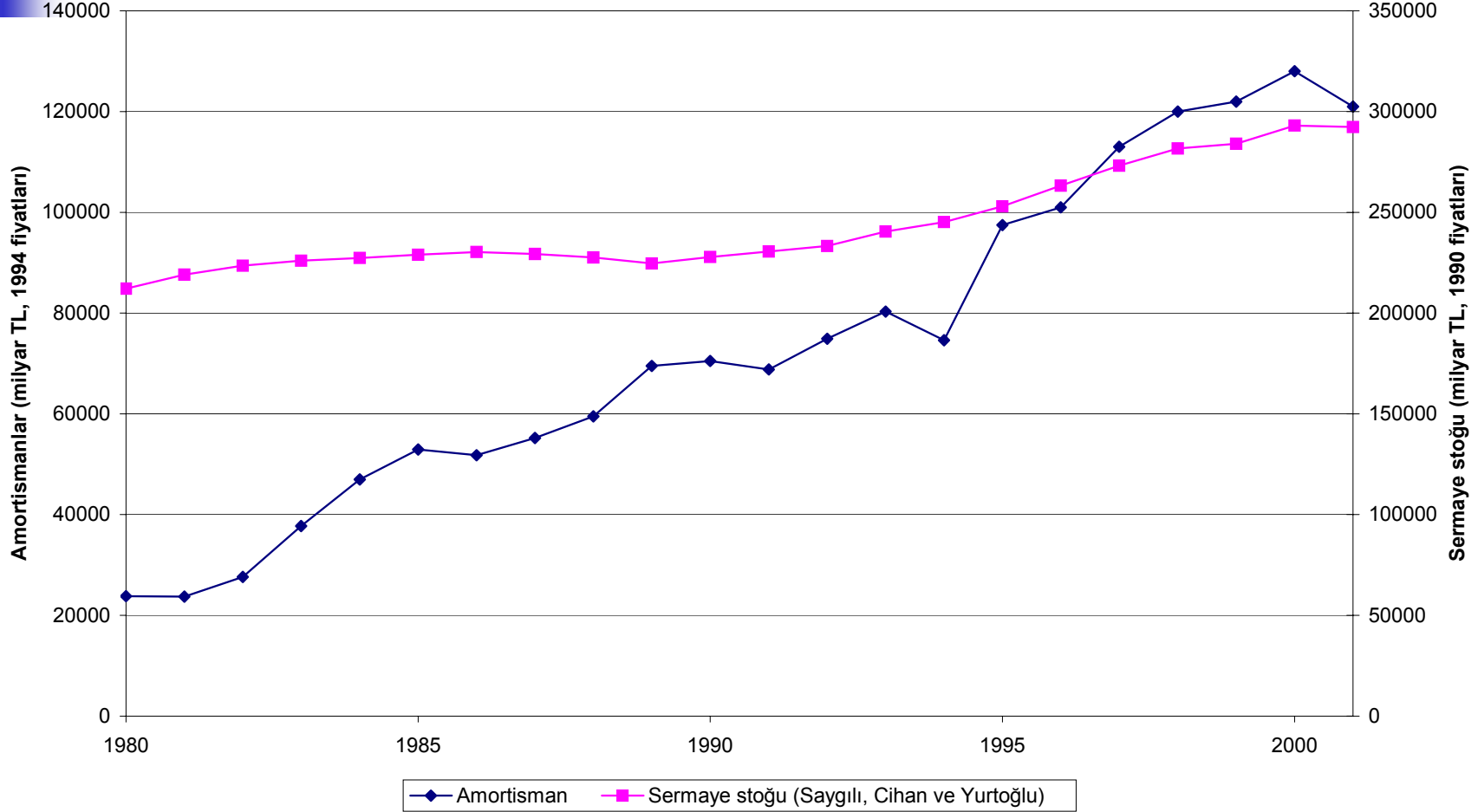
Üretim/amortisman oranı

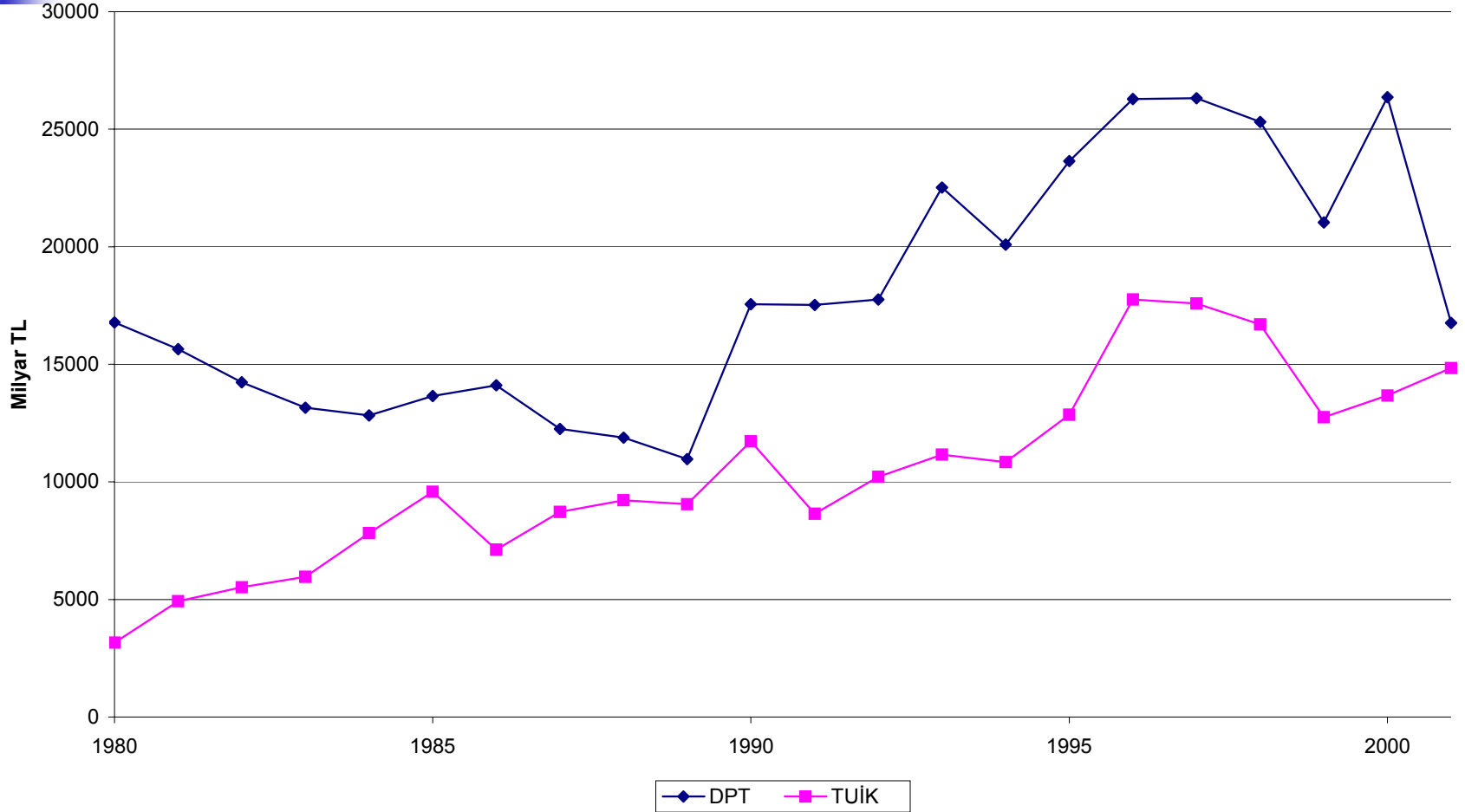
Yeni ve çıkan firmaların amortismanlar içindeki payı

Amortismanlar ve sermaye stoğu

İmalat sanayii yatırımları (1990 fiyatlarıyla)

Sonuçlar

- 1980-82 amortisman değerleri düşük
 - 15 Mart 1983 tarihli 151 nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği
 - Yeniden değerlendirme hükümlerinin uygulanmasına imkan verdi
 - Genel amortisman oranı %25, azalan bakiyeler usulünde %50 (1994'de %20/%40 oldu)

Sonuçlar

Amortisman serisi

■ Güçlü yanları

- Veriler oldukça kaliteli
- Sermaye kompozisyonunu ve aşınma paylarındaki farklılığı yansıtıyor
- Akım (flow) kavramı
- Firma giriş/çıkışlarından etkilenmiyor

Sonuçlar

Amortisman serisi

- Zayıf yanları
 - Muhasebe tanımı, yasal mevzuattan etkileniyor
 - Yasal amortisman oranları yüksek (?)

Sonuçlar

Yatırım serisi

- Güçlü yanları

- Veriler oldukça kaliteli
- Alt-detayda (yerli/ithal, yazılım vb) toplanabiliyor

Sonuçlar

Yatırım serisi

- Zayıf yanları

- Faaliyet öncesi yatırım bilgisi eksikliği
- Alt-detayda stok serilerinin hesaplanması gerekli
- Stok ömrünün/aşınma oranlarının tahminindeki güçlükler

Sonuçlar

Çevirici güç serisi

- Güçlü yanları
 - Oldukça kaliteli veri
- Zayıf yanları
 - Sektörel farklılıklardan etkileniyor

Sonuçlar

Duran varlıklar serisi

- **Güçlü yanları**

- Bilançoda “stok” kalemi

- **Zayıf yanları**

- Veri kalitesi düşük
- Sabit sermaye stoğu dışındaki unsurları içeriyor
- Aşınma payı farklı unsurlar toplanıyor

Teşekkürler...